

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

VRTEC

1931 **5** 1932

VSEBINA k 5. štev.: Venceslav Winkler: Pod hribom (Pesem) — Ksaver Meško: Slava Bogú na višavah... (Pesem) — Danilo Gorinšek: Borno mesto Betlehem (Pesem) — Svjatoslav: Jezus prihaja (Pesem) — Venceslav Winkler: Primorska legenda (Pesem) — Xavier de Maistre: Mlada Sibirjanka — Venceslav Winkler: Romanje zlatega Jezuščka — Jože Gregorič: Simon Gregorič — Marija Kmetova: Kako smo se vpisovali za skavte — Janko Samec: Rimska cesta (Pesem) — Svjatoslav: Divji mož — Pouk in zabava — Uganke — Rešitve — Naši razgovori.

Slovniki in slovarski brus knjižne slovenščine. Sestavil J. Koštial. Drugi natís 1951. Založila Družba sv. Mohorja v Celju. Cena za ude Din 6.—, za neude Din 8.—.

Za knjigo je najboljša ocena ta, ako je knjiga hitro razprodana. Da so vsi, ki jim je do pravilne slovenske pisave, bili prvega Brusa veseli, je dokaz, ker je tako naglo pošel. Zato je prof. J. Koštial priredil drugo izdajo, ki jo je tudi pomnožil (za 8 strani). Brus je za vsakega, ki piše in res hoče pisati pravilno, knjižica, ki mora biti nenehoma poleg Breznikovega pravopisa na pisalni mizi. Brus ni pravopis, da bi kar vsako slovensko besedo dobil v njem. Brus je brus, ki brusi rjo najbolj navadnih napak v pisavi in vezavi.

Rešitev ugank:

Prav so rešili: Bogumila in Vladimir Trdina iz Gor. Radgone; Jazbec Marija, Cocej Pavla, Batek Adolfina, Turnšek Valerija iz Celja; Simenc Ivan iz Ljubljane; Vrolih France, Pavlovič France, Prezelj Mihael, Slabina Ignacij, Erman Anton, Stirn Vinko iz št. Vida nad Lj.; Sugarič Viktor, Vegan Martin, Igljč Franc, Muzek Josip, Plohl Neža, Antonič Milka, Sorko Anton iz Brega pri Ptuj; Haberl Rihard — Štore pri Celju; Zohar Ivan iz Teharjev; Črtalič Ela, Dinghauser Marija, Drašler Janja, Drenik Vera, Fabjan Fani, Globevnik Mimi, Hervolj Joža, Hočvar Ivi, Jevšek Marija, Kacin Slavka, Kostelic Marija in Silva, Kostrevec Amalija, Kleindienst Vida, Kovačič Joža, Kravcar Martina, Kraševce Ana, Papež Saša, Pršina Stanka, Pintar Marija, Pintarič Ana, Podgajski Marija, Podgornik Majda, Potočar Ana, Rak Ivi, Rifelj Albina, Saje Stanka, Smolič Joža, Smrdelj Vida, Staniša Mici, Šetina Ana, Marija in Neva, Štine Dani, Uderman Ruža, Vasič Marjetica, Vrček Jožefa, Žagar Nada, Željko Franica iz Novega mesta.

Izzreban je Vladimir Trdina iz Gornje Radgone.

Samo 1 Din stane knjižica »Sprehod po Ljubljani« pri upravi »Vrtea«, Ljubljana, Kolezijska ulica 1. — Priloži naročilu v pismu znamko za 1 Din!

Uprava Vrca (Ljubljana, Sv. Petra cesta 80) ima še nevezan Vrtec 1929/30 in 1930/31 po Din 14, vezan Vrtec 1922, 1925/26, 1926/27, 1927/28, 1928/29, 1929/30, 1930/31 in nevezan Angelček 1930/31 po Din 8 ter vezan Angelček 1925/26, 1926/27, 1927/28, 1928/29, 1929/30 in 1930/31. — V Jugoslovanski knjigarni se dobe poleg navedenih še Vrtec (vezan) 1910, 1911, 1915—1917, 1921—1924; Angelček (vezan) 1893, 1906, 1908, 1912—1916, 1921, 1922, 1924.

Razpis nagrade. Kot nagrado za rešitev treh zagonetk v Vrceu razpisujemo: primerno mladinsko knjigo, kot si jo rešilec sam izbere, ali vezan Vrtec in Angelček 1922, ali vezan Vrtec in Angelček 1925/26, ali molitvenik »Pri Jezusu« (z zlato obrezo). — Nagrado pa more dobiti le en rešilec, ki ga določi žreb.

Vrtec s prilogo Angelček (10 številčk) stane za leto 1931/32 Din 20, Angelček sam Din 5.

Lastnik »Pripraviški dome« v Ljubljani. Urednik in izdajatelj Vinko Lavrič, katehet v Ljubljani, Kolezijska ulica 1. Rokopisi in rešitve naj se pošiljajo na »Uredništvo Vrta in Angelčka v Ljubljani, Kolezijska ulica 1. — Naročnino sprejema »Uprava Vrta in Angelčka« (Vinko Lavrič) v Ljubljani, Kolezijska ulica 1. Čekovni račun uprave ima številko 10.470.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

1931 / VRTEC / 1932

Venceslav Winkler:

Pod hribom.

*Nekje pod našim hribom
pritrkava pes večer
in vendar bele cerkve,
zoonika ni nikjer.*

*Nekje pod našim hribom
pesem skrivnostna drhti
in vendar sredi gozda,
sredi pušče ni ljudi.*

*Nekje pod našim hribom
ose prečudno je svetlo,
no, morda v temni noči
z lučjo romarji gredo.*

*Čez hrib pa zvezda sveti,
kakor solnce čez nebo.
Zdaj vemo, vemo: v gozdu
je Jezus stopil na zemljo.*

Ksaver Meško:

Slava Bogú na višavah...

*Iz vere, iz grehov zablod,
iz strašnih paganskih temin,
iz vede iskanja in zmot
v nebo gre klic za pomoč.*

*In glej, z nebeških višin
ozplamti čudovita luč:
prihaja Kristus Gospod
tolažbo in mir nesoč.*

*O bodi Slava Bogú na višavah,
tolažba in mir trpečim v nižavah!*

Danilo Gorinšek:

Borno mesto Betlehem...

*Borno mesto Betlehem,
še bolj boren hlevček v njem,
tam na slami Bog leži,
vse se njega veseli.*

*Borno mesto Betlehem,
pa bogastva si ljudem
dalo neizmernege:
božje Dete Jezusa!*

Svjatoslav:

Jezus prihaja.

*Jezus prihaja, odpirajte vrata!
Stroji v tovarnah ugasli so v mir,
v nizkih barakah so luči prižgane,
oj luči ves božji večer.*

*Jezus prihaja, pripravite hiše!
Tiho govorili bomo ves čas,
nič več ne pojde iz naše sredine,
oj nič več ne pojde od nas!...*

Venceslao Winkler:

Primorska legenda.

*Snoči se je v beli zarji
žalostno nebo odprlo,
nismo videli še take
luči, kar je solnce umrlo.*

*Angeli v bleščečih rožah
so odplavali v daljino,
v vasi smo za njimi zrl
s pritajeno bolečino.*

*Ko so šli iz Betlehema,
so se ustavili nad nami
trudne so nas z vernimi
blagoslovili rokami.*

*Jutri — so nam razodeli —
kraje rečne luč obsije,
jutri pride močni Jezus
na vas svojo moč razlije.*

Xavier de Maistre:

Mlada Sibirjanka.

(Dalje.)

si so radostno pritrdili in preračunili takoj, kolikokratov bodo menjali kožuhe, saj so poznali število vrst do Jekaterinburga, ki stoji na meji med materjo Rusijo in mačeho Sibirijo.

Dobro zavito v kožuh so posadili Praskovijo na najboljši voz.

Mladi mož, ki ji je odstopil kožuh, se je odel s slamnato preprogo, zapel na vse grlo in pot se je začela.

Izmenjavanje kožuhov se je vršilo točno pri kolu, ki je kazal konec in začetek vrste. Srečno so pridirjali v Jekaterinburg, zdravi in veseli; Praskovija je vso pot molila za svoje dobrotnike.

V Jekaterinburgu je stanovala v isti krčmi kakor vozniki. Ko je gostilničarka zvedela, kakšno pot ima to nebogljeno dekle za seboj, je začela za njo zbirati denar, »napravila je zbirko«, kakor pravimo po navadi. Svetovala ji je, naj se obrne na plemenite ljudi, da si pridobi varstvo in potrebno oskrbo za nadaljnje potovanje. Priporočila ji je posebno gospo Milinovo, ki je bila v mestu najboljših rok. Bila je zaradi svoje dobrotljivosti daleč naokoli dobro znana.

Drugi gostje v krčmi so Praskovijo to potrdili.

Če bi Praskovija tedaj ne razumela dobrega srca in namena, ki ga je gostilničarka v resnici imela, bi gotovo iskala drugačno prenočišče. Zakaj

ta krčma je bila nekaka lopa za vprego, kjer je streha in gorak senik. Tu so se potniki položili, kakor so se že mogli na skupnem ležišču. Zakaj tla si vzame za posteljo tisti, ki nima ležišča za pečjo. Praskoviji ni moglo biti prijetno.

Naslednji dan je zgodaj vstala z namenom, da obiše gospo Milinovo. Po svoji navadi je šla prej še v cerkev. Bila je ravno nedelja. In svoj živ dan Praskovija še ni videla toliko ljudstva zbrane v enem prostoru kakor v jekaterinburški cerkvi.

Prerinila se je naprej, pokleknila pohlevno in goreče molila. Njena gorečnost, popotna vreča in obleka, ki jo je izdajala za tujko, je vzbudila pozornost.

Iz cerkve grede jo je imenitna gospa povprašala, kdo in odkod je. Praskovija je na kratko povedala in hotela oditi. Prej pa je neznani gospe omenila, da gre prosit gostoljubnosti gospo Milinovo, o kateri je slišala govoriti, da vsakomur pomore in da je je sama dobrota.

Neznana gospa je bila Milinova. Poslušala je svojo hvalo, ki je ni mogla imeti za laskanje, saj jo je pela neznanka. Dobra žena pa se je hotela nekoliko zabavati, preden se je dala spoznati.

»Gospa Milinova v resnici ni tako dobra, kot si mislite,« je govorila. »Če se mi zaupate in greste z menoj, vam preskrbim udobnejše prenočišče kakor pa ta Milinova.«

Ker je Praskovija že na prenočišču o Milinovi slišala toli dobrega in lepega, je začela svojo znanko sumiti. Ni se upala njen predlog ne sprejeti ne odbiti.

Ko je gospa Milinova opazila, da dekletu v negotovosti zastaja korak, je nekoliko nejevoljno, a vendar dobrodušno odločila:

»No, če že morate na vsak način k tej gospe, tukaj imate njeno hišo. Vstopite, boste že potem videli, kako vas bo sprejela. Toda, dovolite, če vas ne sprejme gostoljubno, pridite k meni!«

Praskovija ni odgovorila, temveč je vstopila in vprašala služkinje, če je gospodarica doma. Služkinjam je kajpada navzočnost gospejina zaprla sapo.

»Ali morem govoriti z gospo, z milostljivo gospo?« je ponavljala Praskovija.

»Tukaj je, poglejte vendar!« se je opogumila mlada kuharica.

Praskovija se je okrenila in zagledala gospo, ki jo je sprejela v roke.

»Vedela sem, da gospa Milinova ni hudobna žena,« je poljubila roko gospe.

Dobri ženi je bila vsa ta nedolžna zvijača v veliko veselje.

Takoj je poslala po prijateljico, ki se je prav tako odlikovala po dobroti in usmiljenju. Hotela je takoj priporočiti še tej, da bi na to skupno oskrbeli Praskovijo.

Ni minilo pol ure, že se je z obema gospema mlada potnica dobro poznala. Po kosilu je začela praviti o nesrečnih starših in o svojem nenačrtnem načrtu. Milinova ni obrnila očesa od nje. Trdno je upala takoj, da njena pot do Jekaterinburga ne sme biti zastoj.

Zato se je dobra gospa odločila, da Praskovijo obdrži pri sebi do spomladi, saj je bil mraz oster, da malokdaj tak. Pa tudi Praskovija se je uverila, da v takem ne more nikamor.

Gospe pa se vpričo nje nista nikoli pogovarjali, kaj bi mogli za njo storiti in o tem kar sta pozneje res storili. Praskovija se je počutila pri njiju nad vse srečno. Neki nov, nepoznan čar je razlila na njo družba teh dveh plemenitih dobrotnic. Zdelo se ji je, da ne živita zase, ampak samo za njo. Spomin na te mesece jo je krepčal do zadnje ure. Obraz se ji je svetil, kadar je pripovedovala svojo zgodbo, a kadar je prišla do gospe Milinove, se je od njenega dragega imena vedno težko ločila. O, koliko krat ji je med solzami veselja kanila solza hvaležnosti.

Zdravje pa se ji je v Jekaterinburgu poslabšalo. Ni čudno. Nesrečna noč, ki jo je sredi nevihte prebila na glanem, ji je pustila prehlad, ki se je v hudem mrazu pokazal še bolj grozeč.

Med tem je porabila več časa za to, da se dobro pripravi na pot. Posebno se je vrgla na branje in pisanje. Pri težavskem delu v Sibiriji je pozabila še tisto malo, česar se je naučila v rani mladosti. Sila njene duše je zmagovala povsod. Ni minil mesec in že je vneto prebirala molitvenik, ki sta ji ga podarili gospe. Zdaj sta jo morali večkrat trgati od knjig. Kako se je priprosta duša veselila, ko je v molitveniku našla svoja naravna čuvstva tako jasno in tako ganljivo izražena.

»Koliko ljudi na zemlji je tako srečnih!« je vzkliknila celo v družbi. »Kako lepo molijo Boga iz dobrega srca, ker so tako lepo poučeni. In kako na lep način lahko povedo Bogu in vsem svetnikom prošnje in tožijo o svojih težavah! In tako čudovito zahvaljuje božjo previdnost za milosti, s katerimi jih obispa!« Gospa Milinova se je smehljala nedolžnim, iskrenim besedam. Veliko spoznanje je obšlo dobro gospo. Verovati je začela, da tako resnični pobožnosti in tako gorečim prošnjam ni nič nemogočega. Ta misel in ta vera je za trdno prepričala obe dobrotnici, da sta ji dolžni pomagati k uspehu, sicer pa jo prepustiti božji previdnosti, ki jo tako vidno čuva.

Do zdaj sta ji vsak dan znova odsvetovali, naj vendar ne nadaljuje svoje poti. Obetali sta ji zelo ugodne in koristne stvari, samo da bi jo pridržali. A nje ni premaknila še tako sijajna ponudba.

Le očitala si je, da si upa tako živeti, v taki negotovosti in razkošju, ko si je naložila na rame tako dolžnost.

»Kaj pa dela oče, sredi pustinje, pregnanec, ko ga hči pozablja v brezskrbnem življenju v Jekaterinburgu?«

Ta misel je tičala neprenchoma v vsakem koraku.

Gospe sta se torej odločili, da ji preskrbita sredstev za pot. Spomladi sta ji najprej zagotovili prostor na prevoznem čolnu. Izročili sta jo v varstvo izkušenemu možu, ki se je namenil v Nižji Novgorod po kupčiji. V Nižjem Novgorodu se namreč vrše največji sejmi. Možak je bil vaje težkega potovanja.

Preden so prekoračili uralsko pogorje, so se na prevoznih čolnih peljali po rekah, ki izvirajo v Uralu in teko na sever. Šele pri Tobolu so se izkrcali in se popeli čez pogorje, ki ni ne visoko ne naporno.

Na ruski strani uralskega pogorja pa so jim zopet dobro služile reke, ki se izlivajo v glavno, tako lepo opevano, rusko reko Volgo.

Praskovija si ni mogla privoščiti voza in potovati s pošto. Zato se ni branila ukrcati se na prevozni čoln, s kakršnim vozijo v Rusiji železo in sol po Kami in Čusovi navzdol k materni reki Volgi. Jekaterinburški trgovec ji je pomagal preko vseh težkoč takega potovanja, ki jih sama ne bi premagala brez nevarnosti. Toda nesreča je hotela, da je trgovec obohel in ostal v vasi na obrežju Kame.

Praskovija je bila zopet prepuščena sama sebi brez vsake opore. Vendar se je kljub temu peljala na čolnu do izliva Kame v Volgo. Od tu naprej po Volgi navzgor so vlekli čolne konji, ne tako, kakor v ruskih junaških pesmi, da bi ga vlekel en sam človek.

Praskovijo je še na Kami doletela nesreča, ki jo je spravila v veliko zagato. Razsajala je nevihta, kar v teh krajih ni nič nenavadnega. Čolnarji so hoteli odriniti od brega in so zato sunili z dolgim veslom proti koncu čolna, kjer je sedelo več oseb. Tri so zaradi sunka morale pasti v reko, med njimi je morala preizkusiti to nesrečo tudi Praskovija. Sicer so jo nemudoma potegnili iz mrzle vode in se ji ni zgodilo prav nič hudega. Toda, ker jo je bilo sram, da bi se preoblekla vpričo ljudi, je sušila obleko kar na sebi. Kajpada se je zavoljo tega hudo prehladila, kar je njeno šibko zdravje še bolj spodjedlo.

(Dalje.)

Venceslav Winkler:

Romanje zlatega Jezuščka.

(Dalje.)

Drugo dejanje.

(Trata sredi gozda. Solnčen dan. Dečki sedijo v travi. Mihec igra na orglice. Ko konča, se napol vzdigne.)

Mihec: Lepo je, kaj ne?

Peter: Lepo. Bolj kot v Tesni ulici.

Lojze: Tam je človeka davilo in tiščalo.

Tone: Saj nas bo še davilo, če nas gospod Trenk dohiti.

France: Ne bo nas.

Tone: Bog ve. Za seboj smo ga videli.

Lojze: Hitro smo šli. In tudi zgrešil nas bo.

France: Kakor hoče. Saj se mu lahko še enkrat umaknemo.

Stanko: Nikar, ko je tukaj tako lepo.

Tone: In če prideta Boris in Drago?

Stanko: K nam naj sedeta. Vsi skupaj se bomo veselili.

Tone: Zapojmo našo pesem!

Vsi: Zapojmo, zapojmo! (Pojo).

Zeleno, zeleno drevo
bo vzraslo pod rdeče nebo.
Udari, udari, moj brat,
odgrnil boš srečno pomlad!

(Mihec spremlja z orglicami. Ko končajo, skočijo vsi pokonci in zavriskaajo.)

Jezušček (z desne): Kako se imate, bratci?

Peter: Strašno lepo je, samo tebe ni.

Lojze: Kod se skrivaš.

France: Med nas sedi in nam kaj povej!

Jezušček: Daleč sem. Domov sem šel pogledat.

Tone: Domov? kje si pa doma? (Sedejo okrog njega.)

Jezušček: Daleč in blizu. Moj oče je dober. Povedal sem mu že o vas in je zelo vesel.

France: Vesel je? Saj nas ne pozna.

Jezušček: O pozna. On pozna vse. Za vse ve.

Peter: Potem je pa jako učen.

Tone: Ali je daleč do tvojega doma?

Jezušček: Ni daleč. Saj sem bil pravkar tam.

Mihec (se čudi): Tako blizu je?

Jezušček: Kaj bi šli radi na moj dom?

Tone in Peter: Radi, radi.

Jezušček: Takoj zdaj?

Tone: Ne, najprej moramo ostati nekaj časa tukaj, potem bomo šli naprej. Tako smo rekli.

Jezušček: Dobro, kadar se boste naveličali tega kraja, boste šli na moj dom.

Peter: Kadar se bomo naveličali. Ali pa, če pride gospod Trenk za nami.

Tone: Le naj pride!

Jezušček: Pustite gospoda Trenka!

Peter: Hudoben je.

Jezušček: Bogat je, zato je tak. Denar človeka pokvari.

France: Mene ne bo, ko ga nič nimam.

Jezušček: Pustite ga! Lepo ga pozdravite, ko pride in pustite, naj sede med vas. Samo ljubezen ljudi spreminja. Denar jih pogublja.

Stanko: Saj ga bomo povabili. Toda, če ne bo hotel?

Jezušček: Poskusite še enkrat, dvakrat. Voda skalo predolbe.

Tone: Poskusili bomo.

Jezušček (vstane): Dobro se imejte. Delo imam še pri očetu. Čez nekaj časa se vrnem.

Peter (vstaja): Potem nam pokažeš svoj dom.

Jezušček: Pokažem, vse vam pokažem.

Vsi (vstajajo): Pa kmalu spet pridi!

Jezušček: Pridem. Zdi se mi, da sem močan. Ne, vem, da sem močan. Vse vas bom prijel za roko in odpeljal. Nikar se me ne bojte. Ne veste, kako je na mojem domu prijetno. Vse drugače kot v Tesni ulici in stokrat lepše kot tukajle. In koliko je že vaših bratov in sestra tam.

Peter (ne razume): Naših bratov in sestra?

Jezušček: Tega zdaj še ne razumete. Pride čas, ko se vam bo tudi to odprlo.

Tone: Kako je to vse čudno.

Jezušček: Saj sem rekel, da je zdaj vse še zakrito. Kmalu bomo vse odgnili. Mogoče že danes, mogoče šele jutri. Samo verujte!

Lojze: Saj verujemo!

Jezušček: Verujte in čakajte. Kmalu se spet vrnem. (Odide.)

Tone: Kako je to vse čudno?

Lojze: Kdo je ta naš bratec?

Peter: Tak kot eden izmed nas ni. Preveč ve. Ves svet pozna. In očeta ima tu nekje blizu in dom.

France: Rad nas pa ima. Iz Tesne ulice nas je izpeljal.

Stanko: Rešil nas je pred gospodom Trenkom.
 Lojze: Le to mi povejte, kdo je?
 Peter: Jaz ne vem. Mogoče kak čarovnik.
 Lojze: Čarovniki niso taki. Čarovniki so hudobni.
 Mihec: In polno bratov in sester je že tam, tako je povedal. Odkod so prišli, kako so prišli tja?
 Peter: Če so bratje in sestre, so gotovo iz Tesne ulice. Kdo je že slišal, da bi kdaj odšli.
 Lojze: Lahko, da so odšli.
 Tone: Kako sem radoveden.
 Peter: Potrpi, da se vrne. Prosili ga bomo, naj nas pelje na dom. In če je kaj naših bratov in sester tam, bomo ostali še mi za zmeraj pri njih.
 Lojze: Dobro, prosili ga bomo.
 Stanko: Da bi se kmalu vrnil.
 France: Počakaj, saj je komaj odšel.
 Peter: Sedimo! (Sedajo.)
 Tone: In če pride gospod Trenk poprej?
 Stanko: Z nami pojde.
 Peter: Ne sme. Zaradi njega smo zbežali iz Tesne ulice. Ne sme z nami.
 Stanko: In če bo vendarle šel?
 Lojze: Saj nam je bratec rekel, naj lepo delamo z njim. Mogoče bo postal drugačen. Z ljubeznijo se vse naredi, je rekel.
 Peter: Res je, ampak za gospoda Trenka ne verjamem.
 Mihec: Molčite o gospodu Trenku! Rajši kaj drugega govorimo. Na primer, kako je tukaj lepo in dobro in kako bo šele tam, kamor nas bo bratec peljal. Pa zapojmo kaj! (Zaigra na orglice.)
 Vsi (pojo):
 Zeleno, zeleno drevo
 bo vzraslo pod rdeče nebo.
 Udari, udari, moj bratec,
 odgrnil boš srečno pomlad!

Stanko: Da bi le bratec skoraj prišel. (V ozadju šum.)
 Peter: Tu ga imaš! (Iz ozadja gospod Trenk, Drago in Boris.)
 Drago: Papa, papa, poglej jih!
 Gospod Trenk: Oha, tukaj smo, pobalini!
 Vsi (skočijo pokonci): Joj, gospod Trenk!
 Gospod Trenk: Se me niste nádejali, kaj?
 Boris: Zdaj vas pa bomo, zdaj!
 Peter (pomencu roke): Mislim, da nas ne boste.
 Drago: Ali se bojiš? (Stopi prav k njemu.)
 Peter (ga prezirljivo pogleda in mu obrne hrbet.) Beži no, beži!
 Stanko (se porine v ospredje): Počakajte no, k nam sedite, tukaj je lepo, prijatelji bomo in pogovorili se bomo kaj.
 Boris: Kaj se ti meša?
 Stanko: Zakaj?
 Boris: Ko praviš, naj k vam sedemo, da bomo prijatelji.
 Lojze: Zakaj bi ne bili. Vsi smo ljudje.
 Gospod Trenk: Boris, proč! Zakaj rineš med berače. Proč od njih. Račun imamo. Ta dva ste topli.
 Peter: Nismo jih, to je laž!
 Gospod Trenk: Če jaz rečem, je resnica. Kdo ju je tepel?
 Peter: Nobeden!

Lojze: Pustite, gospod, kar je bilo. Prijatelji bodimo!

Gospod Trenk: Ne čenčaj neumnosti. Vidiš, da ogenj in voda ne gresta skupaj. Še enkrat vprašam: Kdo ju je tepel.

Vsi (kričijo): To je laž! Nobeden! Lažeta!

Drago: Ste! Ste! Vsi ste naju topli!

Gospod Trenk: Ali ste, ali niste?

Vsi: Nismo!

Boris: Zaprti boste, zaprti!

Peter (tovarišem): Kdo se bo dal zapreti?

Tone (hitro): Jaz že ne!

Vsi: Jaz tudi ne! Jaz tudi ne!

Gospod Trenk (se drži za trebuh in se smeje): Otroci neumni! Kaj vam pride na misel! Ne bodo se dali zapreti. Čakaj no! Takoj stopimo pogledat, če že gredo stražniki. (Odide z Dragom in Borisom v ozadje.)

Dečki gledajo nekaj časa za njimi.

Peter (skoči na sredo in zavihiti palico): Jaz se ne dam!

Tone (zraven njega): Jaz tudi ne!

Peter: Kdo je še z nama?

France: Jaz!

Mihec: Jaz!

Vsi: Vsi smo! Ne damo se! (Hrup in gneča.)

Peter (se oddahne): Stojte! Bežati moramo.

Drejšček: Kam?

Tone: Saj res, kam?

Stanko: Da bi vsaj bratec prišel!

Tone: Saj bo prišel. Pokazal nam bo.

Peter (počasi): Bratec bo hud. Premalo smo lepo govorili.

Stanko: Saj gospod Trenk ni maral.

Mirko: Drago in Boris sta ga hujskala.

Peter: Bežati moramo.

Stanko: Bratec nas bo peljal na svoj dom. Tam nas gospod Trenk ne bo našel.

Jezušček (iz ozadja): Kaj se prepirate, bratci moji!

Peter: Joj, bratec!

Tone: Pomagaj nam! Gospod Trenk je bil tukaj!

Lojze: Po stražnike je poslal. Zaprli nas bodo.

Jezušček: Zakaj vas bodo zaprli?

Peter: Pravi, da smo topli. Boris in Drago sta se zlagala.

Jezušček: In kaj boste zdaj?

France: Bežati moramo. Drugače bomo res topli.

Jezušček: Kam boste bežali, bratci?

Peter: S teboj pojdemo. Rekel si nam, da nas boš peljal na svoj dom.

Vsi: Pelji nas, pelji nas!

Jezušček: Z mojega doma ni vrnitve. Kdor pride tja, ostane večno tam. Tako lepo je.

Peter: Saj se nočemo več vrniti. Nočemo več v Tesno ulico. Vodi nas, bratec!

Jezušček (stoji sredi odra in premišljuje. Nato razprostre roke): Pojdemo! Zelo blizu smo že. Tesna ulica je za vas umrla. Nikogar več se ne bojte. Odslej naprej ste pod varstvom mojega Očeta. Zapojte veselo pesem. Danes je nedelja, velik praznik. Veselo pesem za veselo pot!

Vsi (pojo):

Zeleno, zeleno drevo
bo vzraslo pod rdeče nebo.
Udari, udari, moj brat,
odgrnil boš srečno pomlad!

(Jezušček posluša nekaj časa. Roke ima sklenjene na prsih. Nato se obrne in počasi odide. Dečki za njim, veselo vriskajoč.)

(Zastor počasi pada.)

(Dalje.)

Jože Gregorič:

Simon Gregorčič.

Ob petindvajsetletnici pesnikove smrti.

Leta 1844. sta se rodila Slovencem dva velika moža: najbolj ljudski pisatelj Josip Jurčič in najbolj ljudski pesnik Simon Gregorčič. In usoda je nanesla, da letos praznujemo petdesetletnico, kar je umrl Jurčič (3. maja 1881), in petindvajsetletnico, kar je umrl Gregorčič (24. novembra 1906).

Simon Gregorčič, ki hočemo tukaj o njem spregovoriti nekaj besed, se je rodil 15. oktobra 1844 v Vrsnem pod Krnom na Goriškem. Vas je bila med vojsko vsa razdejana, le spominska plošča Gregorčičeva se je ohranila, ki pa se je razbila, ko so jo prevažali. Bil je sin kmečkih staršev, česar se je vedno s ponosom spominjal v prelepi pesmi »Kmečki hiši«. V mladosti je pasel očetove ovce in prepeval po zelenih planinah ter se oziral na bistro Sočo. Tudi teh presrečnih mladih let ni mogel nikoli pozabiti in jim je postavil najlepši spomenik s pesmijo »Veseli pastir«, ki se začne takole:

»Zakrivljeno palico v roki,
za trakom pa šopek cvetlic
ko kralj po planini visoki
pohajam za tropom ovčic...«

Toda to brezskrbno veselje je le prekmalu minilo. Ker je bil nadarjen in zelo marljiv, so ga dali v goriško gimnazijo, kjer je tudi izvrstno napredoval. Že v gimnazijskih letih pa se mu je oglasila njegova pesniška žilica. Začel je pesnikovati, se pridno učil slovanskih jezikov in zvesto prebiral našega največjega pesnika Franceta Prešerna ter v tem času zložil že nekatere svoje najlepše pesmi, kakršna je n. pr. »Mojo srčno kri škropite...«

Po maturi, ki jo je napravil l. 1864 z odličnim uspehom, se je odločil za semenišče, ker se je hotel popolnoma posvetiti svojemu narodu in zanj žrtvovati vse svoje sile. Kaplanoval je po raznih krajih na Goriškem, kjer se je povsod vrgel na delo med ljudstvom, ki ga je silno vzljubilo.

Gregorčiča je nadlegovala vedno bolj srčna napaka. Moral je pustiti dušno pastirstvo in stopiti v pokoj, kjer pa je še zmerom zlagal pesmi in pomagal, kjer je mogel. Zadnja leta so ga morile še skrbi za vsakdanji kruh. V jeseni 16. novembra 1906 ga je med vs. mašo zadel mrtvoud.

24. novembra — torej ravno pred pet in dvajsetimi leti — pa je izdihnil svojo plemenito dušo. Pokopali so ga na domačem pokopališču pri sv. Lovrencu, kakor je sam želel in vedno hrepenel »nazaj v planinski raj...«

Simon Gregorčič je velik pesnik. Ko je še živel, so ga imenovali naravnost »goriški slavček«, kar je po vsej pravici tudi zaslužil. Saj so vsakemu znane njegove pesmi: proroška »Soči«, ali veličastna »Oljki«, dalje ljubka »Mavrica« in strahotna »O nevihti«. Gregorčič je bil mehka in občutljiva pesniška narava in je zložil mnogo tudi prav lepih otroških pesmi, med katerimi so gotovo najkrasnejše že omenjeni »Veseli pastir«, »Pogled v nedolžno oko«, »Pri zibelki«, »Pri mrtvaškem odruc... Zapel je pa marsikatero tudi pogumno in odločno popevko, v kateri je vzpodbujal svoje rojake k delu za narod: »Daritev« (»Daritev bodi ti življenje celo...«), »Življenje ni praznik...«. Pred tri in dvajsetimi leti (1908) je izdala Mohorjeva družba lep zvezek njegovih »Poezij«. Tam so zbrane najlepše Gregorčičeve pesmi. Ker je šla Mohorjeva knjiga v vse kraje slovenske domovine, upam, da se še marsikje najdejo Gregorčičeve »Poezije«. Vsi, ki boste prebrali te vrstice, pogledjte doma in povprašajte, morda jih boste tudi še kje iztaknili. In potem jih berite in prepevajte, pa boste videli, da je bil Simon Gregorčič res pesnik po božji volji.

Marija Kmetova:

Kako smo se vpisovali za skavte.

Náš trije so imeli zmeraj le eno misel, eno željo, eno hrepenenje: Da bi bili skavti! Dan na dan je šlo po hiši: »Oh, kdaj se bodo šli vpisat!« Spočetka se nismo zmenili za te besede, potem smo se hudovali, za-tem jih odganjali kot sitne muhe in slednjič smo ven-darle končali: »Tak dobro, pa bomo šli!«

»Kdaj pa, kdaj?«

»Bomo že šli.«

»Pa kdaj? Ali zdajle? Kar precej? Dajmo, dajmo!«

»Počakajte, bomo že šli.«

»Oh, kar pojdimo, kar zdajle!«

»No — v soboto.«

»Kaj pa je danes?«

»Nedelja.«

»Oh, šele nedelja!«

Tako v nedeljo. Nato vsak dan: »Pojdimo, pojdimo!« Tja do sobote. Pa smo šli.

Po poti so govorili: »Kakšne imenitne klobuke bomo imeli! Pa kakšne krasne hlače! Pa dolge palice! In ruto krog vratu! Pa našive! In piščalke! In velikanske nahrbtnike! In kotličke za kuho, Pa vilice, pa žlice, pa nož. Pa v gozdu bomo dan in noč. In kako imenitno bomo jedli! Pa plezali bomo po drevesih! In plaval! Jaz bom četovodja. Jaz tudi. Jaz tudi. Po skalah bomo plezali. Kurili bomo. Pa v šotorih spali. Ali se bomo breali!« In tako dalje — jaz niti do besede nisem prišla.

Gremo, pridemo do tistega poslopja, kjer smo mislili, da se moremo vpisati. Fantom so kar zažareli obrazi, se jim zasvetile oči, eden je še prebledel, drugi se strumno vstopil, tretji salutiral.

Vprašam: »Ali je tukaj pisarna za skavte?«

»Tukaj?«
 »Seveda, saj so nam rekli.«
 »Tukaj že ni.«
 »Ni?«
 Fantje so kar klecnili.
 »Kako da ne?«
 »Je bila nekoč, zdaj pa ni več.«
 »Pa kje je zdaj?«
 »Tam, v drugi šoli.«
 Malo poparjeni, vendar še zmeraj bodro in vedro gremo do tiste šole. A spotoma je bilo že malo manj besed.
 Vprašam: »Ali se moremo tukaj vpisati za skavte?«
 »Tukaj pa že ne.«
 »Kako da ne?«
 »Še nikoli ni bilo tu nobene take pisarne.«
 »Pa so nam rekli!«
 »Že mogoče. Res, nekoč so skavti tu prenočevali, a to je bilo že zdavnaj.«
 »Hm. Kje pa je vendar zdaj ta reč?«
 »Pa ne vem. Morda tam v tisti šoli.«
 Fantje molčijo, so sitni, eden celo nekam solze nabira.
 Frideemo tja, vprašamo. Nič, nihče ni ničesar vedel. V tretje smo bili prevarjeni.

»Kar domov pojdemo,« rečem, »kaj bomo trapali po cestah.«
 »Oh, oh — se je oglasilo — no — in smo šli kar tako naprej. Spotoma vprašam nekega znanca, kam bi se vendar obrnili glede skavtov.
 »Pa prav nič ne vem,« mi reče gospod. Nato se domisli: »Aha, poznam pa neko družino, ki ima sina, ki je bil nekoč skavt. Ta bo pa vedel.«
 Dobro. On stanuje tam in tam.
 Oddehnili smo si. Gremo naprej, na desno in levo, trudni smo že, soparno je, nebo se črno oblači.
 Našli smo hišo, zašli v veži, potrkali dvakrat na napačna vrata, slednjič smo dobili dotično družino.
 »Res,« je rekla gospa, »moj sin je bil skavt, a zdaj ni več; dvomim, da bi kaj vedel.«

Resnično — ničesar ni vedel, le zdelo se mu je, da se moremo vpisati v neki tiskarni.

»Ali bi šli še tja?« vprašam fante.
 »Pojdimo, pojdimo, saj bo zdaj zares!«

Šli smo, solnce ni bilo več, tudi nam je bilo temno v glavah in dušah. Toliko, da ni deževalo.

Komaj smo se dovprašali do dotičnega gospoda. Misleč, da smo zdaj brez dvoma dosegli, kar smo iskali, smo se lepo postavili v vrsto in jaz sem ponovila vprašanje.

»Mi je prav žal,« je rekel gospod, »pri nas ne boste nič opravili. Slišal sem pa, da ima moj znanec to reč v rokah, a ga zdaj ne bo doma.«

Grom in strela! Zares je tudi zagrmelo, ko polito kužki smo capljali domov, nihče ni zinil, proč so bile sanje o lepih klobukih, palicah, nahrbtnikih, kotličkih, rutah, šotorih, o plezanju po drevesih in skalah, o plavanju in o spanju in brcanju po šotorih in o četovodstvu in piščalkah... Brez dežnikov smo tekli v plohi, pritekli vsi premočeni domov, molče sedli in dolgo nismo prišli do besede.

Fantje so bili žalostni, slabe volje so se začeli pretepavati in jok in stok je zaključil naše vpisovanje za skavte.

Janko Samec:

Rimska cesta.

*Sveti se, sveti mi bela cesta
in po nji dva trudna popotnika gresta.
Dva trudna popotnika, lačna in žejna,
tja ... kamor ju žene ljubezen brezmejna.*

*Bi rada na daljni se gori spočila,
pri Materi božji goreče molila
in dušo očistila zmote in greha
pri Njej, ki vseh dobrih je sladka uteha.*

*Na poti sta dolgi od jutranje zore
in daleč, še daleč do svete je gore.
A tare ju glad in žeja mori ...
Bog vé, če dospeta do kraja poti?*

*Marija Pomagaj ju ugleda sred stiske
in vé, da od daleč k njej gresta v obiske.
Zato si izprosi za trudna človeka
od Usmiljenja božjega kanglico mleka.*

*In brž z njo odpravi se jima naproti —
Zgodi pa se ji, da na strmí poti
iz kangle od konca do kraja neba
curljajo ji kapljice mleka na tla.*

*A kar je pijače na dnu še ostalo,
moči je obema še toliko dalo,
da prišla zaprosit svoj dušni sta mir
k Mariji Pomagaj še tisti večer ...*

*Med tem pa, ko v cerkvi sta verno molila
in božjo Previdnost goreče hvalila,
se Rimska je cesta iz nočnih temin
nad njima prižgala v večern spomin.*

Divji mož.

(Iz »Goriških pisem«)

Tam pri nas so gozdovi silni, da se grom v njih zgubi. Kdor stopi vanje, se prekriža, zakaj stopil je v tujo deželo. Divji mož Pravdač je ondi oster gospodar. Samo zakriči in drevje se zamaje v vihar. Zato krivičnik ne išče v gozdu zavetja. Pravdač je poštenjak. Kmetje ga imajo radi in mu dajo krompirja in vode in koruze, kadar pride v vas.

Zgodilo se je pa, da so prišli tuji ljudje v deželo. Niso govorili po naše, kazali so z znamenji, kaj bi radi. Počasi so se pa naučili naših besedi in mi njihovih. Postali so hudobni. Pretepali so naše ljudi in še ubili so nekatere. Stiskali smo pesti, jokali in molčali.

Divji mož pa ni molčal. Kričal je po hribih in kadar je šel kateri izmed tujcev skozi gozd, se ni več vrnil. Pravdač je postal divji. Prevračal je vozove in tulil, da so se starci križali in šepetali:

»Bog nas varuj, zdaj gre zares!«

Tuji so bili pa zviti. Začeli so sekati gozdove. Dan za dnem je pela sekira. Divji mož je hodil okoli drvarjev, prav blizu je kričal, prikazati se pa ni upal. Nekega dne so ga pa ujeli. Utrujen je zaspal v grmovju, pa so ga dobili in zvezali. Z velikanskim vrisčem so ga privlekli v vas. Divjal je in bil okoli sebe, da se je kamenje rušilo pod njim. Glave pa ni povesil. Sto mož ga je stražilo in vsi so imeli orožje pripravljeno. Potem so naredili sredi vasi veliko grmado in razbelili kos železa, da je sijal kot solnce. Divjega moža so vrgli na tla in mu tisto železo pritisnili na čelo. Groza je obšla vse, ki so gledali. Starci so mislili, da bo udarila strela z jasnega in pobila mučilce. Pa je ni bilo in divji mož je jokal. Resnično je jokal kot otrok. Suženjsko znamenje na čelu ga je bolelo, hudo bolelo...

Nato so ga odpeljali v mesto ali bogve kam. Gledali smo za njim in potem tri dni govorili o mukah in bolečinah. Tri dni smo govorili, četrti dan proti večeru se je pa divji mož Pravdač vrnil. Pobegnil je. Izrval je mrežo v oknu, pobil straže in pobegnil. Ves krvav je prišel, zakaj hudo so ga bili pretepali. Prosil je jedi in pijače in dali smo mu. Ko se je najedel, je odlomil težko palico v goščavi in odšel. Dejal je, da, kadar se vrne, bo dobro na svetu in ne bo več tujcev pri nas. Zapel je staro, staro pesem in zginit v gozdu.

Zdaj čakamo, kdaj pride.

Če bo šel mimo vas, mu povejte, da so gozdovi pusti in redki...

Danes ga ni bilo, jutri pa gotovo, gotovo pride...

Drobiž.

Kužek omedli. V Perthu v Avstraliji je nekdo vzel svojega psička s seboj v živalski vrt (zverinjak, zoo). Ko prideta okoli vogala, stojita oko v oko belemu medvedu nasproti. Kužek se strese in od strahu omedli. Redko kaj takega slišimo in vendar je tako. Hudi pretresi živčevja onesvestijo ne samo človeka, ampak tudi žival. Podobno se zgodi tudi škorpionu, ako je obdan od ognja. Bajka je, da sam sebe do smrti piči, ali pa da se potuhne; radi strahu omedli! Tudi pajkom in še več drugim žužkom se godi prav tako: ako ugledajo svojega smrtnega sovražnika, jim srce zastane in postanejo trdi: omedleli so!

Znamenit pritlikavec je umrl v Južni Afriki. Visok je bil 120 cm, koža mu je bila črna kot premog, dočakal pa je 110 let in bi še ne bil umrl, ako bi si ne bil neke praske zastrupil. Klicali so ga za Panča. Zadnji njegov gospodar je bil že četrti v družini, pri kateri je služil. Praded sedanjega družinskega glavarja je pritlikavca našel vsega dognanega in trepetajočega na cesti, ga pobral in ga negoval. Panč je bil namreč ušel krutemu gospodarju, a si je zdaj pri novem skoraj opomogel. Služil je zvesto rodu za rodom, sam pa se zdel neumrljiv, dasi je bil pobožen možek in je večkrat ponavljal, da bo rad odšel domov, ko pride njegov čas.

Pravi junak. Neka nemška parobrodna družba je poklonila lepo darilo enemu svojih ladijskih kurjačev, da ga odlikuje in poplača za res junaški čin. Kaj je pa naredil takega? Nekega dne je z lopato metal premog pod ladijski kotel, ko z grozo opazi, da je s premogom vrgel v ogenj tudi dinamično bombo, skrito v premoğu. Ne da bi se tudi za trenutek obotavljal, seže z roko v razbeljeno peč in potegne bombo iz ognja, še preden je mogla eksplodirati. Rešil je ladjo in posadko, a se hudo ožgal.

Življenje za brata. V Indiji je delavec zbolel za kolero. Edino v bolnici bi ga mogli še ozdraviti. Toda vsi tovariši so zbežali, ker so se hudo bali nalezljive bolezni. Ni pa poznal strahu policijski narednik. Odvedel ga je v to bolnišnico in delavec je ozdravel. Narednika pa je napadla kolera in ga spravila v grob. Naprej je vedel, kaj utegne priti, pa ni se pomišljal, ko je bilo treba bližnjemu pomagati.

Mladi možaki poštenjaki. Pred nedavnim se je v nekem mestu pripetila

zgodbica, ki nam jo pripoveduje očividec takole:

Trije živahni, ubožni fantiči, brčkone bratje, so se v največjem diru podili z majhnim vozičkom po ozki, zapuščeni ulici. Eden je držal voziček za oje, drugi ga porival, najmlajši pa sedel na vrečah v zaboji, ki je nadomeščal zgornji del voza.

V isti ulici je pa imel pred neko hišo branjevec postavljeno stojnico, ki je štrlela ven na cesto. V košarah so se smejale oranže, hruške, slive in grmade grozdja.

Fantiči so biti tako zatopljeni v svoj dir, da so v svoji burji prišli stojnici preblizu in se ob njo zadeli. Oranže in hruške in slive so zaplesale po ulici vesel ples. Branjevca ni bilo videti. Bil je gotovo v sobi in radi glasnega mestnega trušča nesreče še opazil ni. Drugih ljudi tudi ni bilo videti. Le naš opazovalec je nerodnost zapazil, a se ni pokazal, ker je hotel videti, kaj bodo dečki storili.

Lahko bi bili kajpada ušli. Dobijo se celo tiči, ki bi takole priliko porabili in si še nepošteno kaj prilastili. Kaj pa naši trije? Takoj se ustavijo, pustijo voziček in začno žurno pobirati sadje, ki se je bilo strkljalo po ulici, ter ga polagati nazaj v košare, kamor je spadalo. Mali bratec na vozu pa skrbno prebrska vreče, da poišče slednjo slivo, ki je ob trčenju odletela v zaboj.

Ko so vse lepo uredili, pa nadaljujejo svojo pot. Nihče jih ni videl, vsaj mislili so tako, a kljub temu so ravnali kot pravi možaki poštenjaki!

Varčnost in delavnost. Stara je pesem, ki se ponavlja menda odkler je človeški rod: ne more zaostati človek, ki je varčen, delaven, pošten in bister.

Angleži pišejo, da je umrl 81 let stari Tomaž Lipton. Še deček je stopil v službo pri trgovcu s pisarniškimi potrebščinami. Ljubil je svojo mater, ki mu je bila zvezda vodnica, in ljubil sv. pismo. S 15 leti se je preselil v Ameriko in dve leti garal na riževem polju. Z 21 leti si je toliko prihranil, da se je vrnil in v Glasgowu odprl trgovino z jestvinami; spal je pod prodajno mizo. Danes pa je v vsakem mestu Anglije trgovina z njegovim imenom!

Kmalu je obogatel, a ni pozabil ubožcev in nekega dne je pogostil 200.000 ubožnih Londončanov, kar ga je stalo 7.000.000 Din! Nikoli ni lenaril, tudi tedaj ne, ko bi že davno lahko počival. Med vojno je pošiljal v Srbijo zdravnike in strežnice, svojo radodarnost pa je pokazal tudi marsikje drugod.

Besede pomenijo navpično:

1. del kolodvora, 5. prislov kraja, 6. ploskovna mera, 7. glas, 8. vstavi »al«, 11. veznik, 12. moško ime, 13. nočna ptica, 14. domača žival, 16. dan, 17. prijetna dišava, 19. moško ime, 20. del voza, 21. orožje, 23. izmeček ognjenika, 26. predplačilo, 28. osebni zaimek, 30. gozdno drevo, 32. vstavi »om«, 33. žensko ime, 36. števnik, 38. isto kot 36, 39 vstavi »mo«, 40. južna rastlina, 44. predlog, 48. pritrnilo, 49. zver, 50. vodna ptica, 51. žensko ime, 52. mučitelj kristjanov, 53. žuželka, 54. zmrznjena voda, 55. sanje (hrv.), 59. domača žival, 61. grški bog, 62. nepošten človek, 63. moško ime, 65. žensko ime, 67. del Ljubljane, 69. žensko ime, 70. predplačilo, 72. žensko ime, 74. gre iz ognja, 76. vstavi »ap«, 77. pomožni glagol.

Križaljka »Možiček — božiček«.

(Zorko Bekš, Ljubljana.)

Besede pomenijo vodoravno:

2. osebni zaimek, 3. vstavi »er«, 4. pomožni glagol, 5. kadilno sredstvo, 9. število, 10. pogorje v Rusiji, 11. ptica, 15. starorimski denar, 16. majhna reka, 18. govedo, 21. osebni zaimek, 22. vstavi »oval«, 24. žito, 25. poročna dajatev, 27. prvi človek, 29. moško ime, 31. šolska potrebščina, 33. drobec lesa, 34. veznik, 35. kar ima vsak, 37. žival, 39. tanka kožica, 41. vstavi »no«, 42. vrata, 43. rimski cesar, 45. pol »kraka«, 46. vstavi »ja«, 47. žensko ime, 50. opojna pijača, 54. kar je na glavi, 56. mesto ob Črnem morju, 57. mesto pri Sušaku, 58. žensko ime, 60. žensko ime, 62. divje govedo, 64. veznik, 66. živalski glas, 68. orožje, 69. vrsta psov, 71. število, 73. imalčen človek, 74. denar, 75. merilo vrednosti, 77. reven otrok, 78. cunja, 79. igra.

Rešitci in imena rešilcev se sprejemajo 10 dni po izidu lista.

Rešitev križaljke »Čitaj Vrtec« štev. 4.

1. Kotor, 2. Vrtec, 3. kipar, 4. oven, 5. omet, 7. kapel, 10. pipec, 11. oves, 15. Igor, 14. Nanos, 16. celina, 17. salata, 20. kolač, 21. oves, 22. Maribor, 19. Korotan, 25. Ezav, 26. Ciper, 28. kolo, 30. toča, 32. puran, 33. ara, 36. nam, 38. ura, 39. Nande, 34. ded, 41. po, 43. ja, 46. podobar, 48. nedelja, 51. Troja, 52. orjak, 53. boher, 54. Salomon, 55. Arabela, 56. koral, 63. dekan, 65. em, 66. bik, 67. uhan, 69. nada, 70. ali, 71. da, 72. lakaj, 73. ime, 75. nada, 80. Lapad, 83. padar, 78. reva, 85. mati, 88. leto, 90. denar, 91. Tivat, 93. kava, 94. karo, 96. rabelj, 97. kanal, 98. lapuh, 100. lim.

3. kot, 5. tok, 8. Ivo, 9. Ema, 10. poper, 12. cepin, 15. Ivan, 18. tega, 20. Koper, 22. me, 23. ak, 24. lonec, 27. oves, 28. kal, 29. Lot, 31. Rozi, 32. palec, 34. Dori, 35. Aron, 37. sapun, 40. Uran, 41. pelin, 42. točaj, 44. Vera, 45. Brač, 46. podoba, 47. Ataman, 49. rano, 50. rt, 52. on, 54. so, 55. ja, 57. ol, 58. na, 60. aj, 61. ar, 62. obad, 64. rebula, 68. Kanada, 72. lira, 74. eden, 76. Miha, 77. bala, 78. rama, 79. rokal, 81. kam, 83. pekel, 84. Adam, 86. no, 87. la, lava, 89. napad, 91. tedaj, 92. atek, 94. kita, 95. dinar, 98. lavor, 99. Avala, 101. da, 102. rabin, 103. pot, 104. Ema.

Veseli božič in zadovoljno Novo leto želi vsem

urednik.

NAŠI RAZGOVORI

Planinski:

Hrepenenje.

O zima, tožna snežnobela
le kam se ti tako mudi!
Ah pomlad, lepa in zelena,
zakaj si odhitela.

Skrbi so prišle zdaj nad me.
ker mladost je odnesla že — pete.
Oj, mlada, mlada leta,
zakaj še niste vžile sveta.

Herz Fanika:

Zimska.

Zima pribaja,
veterček raja,
snežinke podi
in ptičke plaši.

Nam pa se dobro zdi,
hitimo brž po sani,
komaj že čakamo
zimskih dni.

Subelj Ana:

Lastovki v slovo.

Ljuba ptica si me zapustila,
otročila mi srce,
hladne dneve naznanila
ko si poslovila se.

Ko si se poslovila
bridko se mi zdi,
ker zadnjikrat tak milo
prepevaš sred vasi.

Zakaj ti ljuba ptica
čez zimo proč bežiš?
Ostani enkrat tukaj, tukaj,
saj hrane tu dobiš!

Če bi pa v zimskih dnevih
zeblo te hudo,
bi jaz odprla okno
in grela te močno.

Pa Stvarnik življenje
odločil je tako,
da včasih je veselo
in tudi žalostno.

Zbogom ljuba ptica,
na pomlad vrni se,
jaz bom veselega lica
pričakovala te.

M. H.

Kaj ptičice si šepetajo.

Oj, zima je mrzla, okrutna,
zglasila se zopet pri nas,
v beli sneženi je halji
k nam prišla, blesteča se, v vas.

Si ptičice spet šepetajo,
»oj, huda zdaj predla bo nam,
pa ko bi le vedele poti
kaj brž bi zletele drugam!

Kjer sestrice naše krilate
po gozdu se bujnem love,
kjer mraza ni, trate zelene
in rožice vedno dehte.

Pa žal nam le tu je ostati,
zavetja že najdemo kje,
drobtinice nam bodo natrosli,
usmiljeni blagi ljudje.

Subelj Ana: Pa če bi lastovko še tako grela pozimi, bi vendar poginila, ker ne bi dobila ne muh ne mušic, drobtinice pa ne more. Je pa res, da je življenje včasih veselo in tudi žalostno. Po kdo bi na žalost mislil, dokler je mlad. — M. H.: Lepa je Tvoja misel, ko skrbiš, kako bi pomagala »sestricam krilaticam« pozimi. Le drobtinice jim nasujte, otroci, samo mokrih ne, ker se mokre skisajo in ptičke potem zbolijo. — Planinski: Veš, če angelček odeva, pa res otroka mraz ne preveva. Vidim, da rad poješ ali da rad petje poslušáš, ker Ti je znana češka narodna pesem »Teče, voda, teče«. — Janez St., Metlika: Prišlo prepozno in pa premračno je. — A. Turšič: Vse preučeno. Še jaz ne zmorem tako velikih števil, ki sem imel osem let »komaj zadostnost. Uganke so vse preveč zapletene in zadržene, da bi jih še Ti sam ne rešil, ko bi Ti jih kdo dal. Kaj lažjega pošlji! — Urednik.